

## Bekämpning av infektioner i skolor - anvisningar till personalen

I skolor sprids främst virus som orsakar vanliga luftvägs- och tarminfektioner. Att förebygga spridningen av infektioner minskar sjukfrånvaro och epidemier. Därför är det viktigt att både elever och skolpersonal uppmanas att följa allmänna hygienanvisningar. Vi rekommenderar att elevernas föräldrar tilldelas: [Koululaisen infektioiden torjunta](#).

### Smittspridning

Många sjukdomar sprids genom direkt kontakt eller via sekret från luftvägarna, avföring eller ytor som har förorenats av dessa. Nära kontakter ökar risken för att mikrober överförs från en person till en annan. Om smittsamt sekret når slemhinnorna i munnen, näsan eller ögonen, kan det orsaka sjukdom. Bekämpning av infektioner grundar sig på att bryta dessa smittvägar, vilket innefattar noggrann och tidsmässigt korrekt handhygien, hosthygien samt renlighet av ytor och redskap.

### Handhygien

Handhygien, hos barn och vuxna, är den viktigaste enskilda åtgärden för att förebygga infektioner och smittor. Användning av handsmycken såsom klockor och ringar rekommenderas inte, eftersom de förhindrar att händerna rengörs omsorgsfullt. Det rekommenderas att naglarna hålls korta, eftersom det under långa naglar lätt samlas smuts, som kan vara svårt att rengöra.

### Vaccinationer

I skolhälsovården ges vacciner som ingår i det nationella vaccinationsprogrammet ([Vaccinationsprogram för barn och vuxna - THL](#)). Vid hälsokontroller är det viktigt att kontrollera att eleven har fått alla vacciner enligt det nationella vaccinationsprogrammet.

Dessutom erbjuds grundserien av TBE-vaccinationer till de elever som går i grundskolan inom de riskområden som definierats av THL i Västra Nyland. ([TBE-vaccin dvs. "fästingvaccin" - THL](#)).

### Bärare av multiresistent mikrob

Om ett barn har konstaterats bära på en multiresistent mikrob (MDR) som MRSA eller ESLB skiljer sig hans skolgång inte från andra barns. Genom att följa

hygienanvisningarna i denna anvisning kan man effektivt begränsa spridningen av MDR-mikrober.

### **Screening av smittsamma sjukdomar**

Om en elev har flyttat till Finland från utlandet kan hen ha rätt till screening av vissa smittsamma sjukdomar. Läs mer på LUVN Intra under [Invandrare och screening av smittsamma sjukdomar](#) eller [Maahanmuuttaneet ja tartuntatautien seulonta - THL](#).

### **När ska man kontakta enheten för bekämpning av infektioner?**

Om följande sjukdomar uppträder hos skolans personal eller elever ska man kontakta enheten för bekämpning av infektioner [infektioidentorujta@luvn.fi](mailto:infektioidentorujta@luvn.fi) för att förhindra att sjukdomsfallen sprids i skolan:

EHEC, höstblåsor (om flera smittor), femte sjukan, kikhosta, magsjuka (om flera smittor), meningokock, mässling, påssjuka, salmonella, scharlakansfeber, shigella, skabb (specialklass eller flera smittor i klasserna 1-2), streptokock A (om över 15% insjuknat inom 2 veckors tid), svinkoppor (om flera smittor), tuberkulos och vattkoppor.

Epidemier orsakas särskilt av luftvägsinfektioner och magsjukdomar. I epidemisituationer kontaktas enheten för smittsamma sjukdomar och effektiviserade hygienåtgärder tas i bruk, se Effektivisering av hygien i epidemisituationer ([se bilaga 2. Effektiviserad hygien i en epidemisituation](#)).

### **Sjukdomsfall skolan självständigt kan informera om**

[läs noggrannare om smittfall på \[luvn.fi\]\(http://luvn.fi\)-sidorna](#)

- Enterovirus
- Springmaskar (om över en tredjedel smittats, kontakta enheten för bekämpning av infektioner)
- Ögoninflammation
- Svampinfektion på huden
- Huvudlöss (om smitta förekommer hos flera barn i olika familjer, kontakta enheten för bekämpning av infektioner)
- Magsjuka

Kom ihåg att informera övriga i personalen om situationen. Om det förekommer flera sjukdomsfall, ta i bruk effektiviserad hygien i en epidemisituation. Skicka

endast information till vårdnadshavarna i de klasser där sjukdomen har konstaterats.

Om någon annan smittsam sjukdom konstateras hos en person i skolan, kontakta enheten för smittsamma sjukdomar.

### **Sjukdomsgruppsspecifika grundprinciper för frånvaro från skolan**

För vissa sjukdomar är en tillräckligt lång frånvaro från skolan nödvändig för att förebygga en epidemi. Å andra sidan är isolering inte till någon nytta vid många sjukdomar. De riktgivande tiderna nedan har utarbetats framför allt med tanke på sjukdomarnas smittsamhet. Anvisningarna tar alltså inte ställning till hur länge barnet ska vara borta från skolan för att återhämta sig från själva sjukdomen, utan detta ska alltid övervägas från fall till fall. Antibiotikabehandling innebär inte automatiskt att barnet ska vara borta från skolan.

| Sjukdom                                                                                                                                                                                   | När kan barnet återgå till skolan?                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kikhosta</b>                                                                                                                                                                           | Efter att antibiotikakuren har tagit slut eller det har gått 3 veckor sedan symtomen börjat.                                                                                                                       |
| <b>Kräknings- och diarrésjukdomar</b><br><a href="#">Vatsatauti</a> , <a href="#">Magsjuka</a> , <a href="#">Stomach flu</a>                                                              | 24 timmar efter att symtomen upphört. Med undantag för EHEC, shigella, salmonella, tyfoidfeber och paratyfoidfeber där enheten för bekämpning av infektioner ger anvisningar om när barnet kan återgå till skolan. |
| <b>Streptokock A-svalginflammation ("angina"), scharlakansfeber</b>                                                                                                                       | 24 timmar efter att antibiotikabehandlingen påbörjats.                                                                                                                                                             |
| <b>Svinkoppor</b> <a href="#">Märkärupi</a> , <a href="#">Svinkoppor</a> , <a href="#">Impetigo</a>                                                                                       | Blåsorna har torkat <b>och</b> det har gått 24 timmar sedan påbörjan av antibiotika som tas via munnen/48 timmar sedan behandlingen med antibiotikasalva påbörjats.                                                |
| <b>Vattkoppor</b>                                                                                                                                                                         | Alla blåsor har torkat, i allmänhet 5–6 dygn efter att utslagen brutit ut.                                                                                                                                         |
| <b>Skabb</b> Information om behandling av skabb på olika språk                                                                                                                            | Kontakta alltid en läkare. Barnet kan återgå till skolan dagen efter att den första behandlingen gjorts.                                                                                                           |
| <b>Öron-, ögoninflammation, förkylning, influensa, femte sjukan, enterovirus</b> <a href="#">Enterorokko</a> , <a href="#">Enterovirus</a> , <a href="#">Hand, foot and mouth disease</a> | När barnet orkar delta i skolans normala dagsrytm. En feberfri dag är en bra tumregel. En förlängd hemvistelse stoppar i allmänhet inte smittspridningen.                                                          |
| <b>COVID-19-coronavirus</b>                                                                                                                                                               | När symtomen har tydligt minskat, febern är borta och barnets allmäntillstånd är sådant att barnet orkar delta i undervisningen.                                                                                   |
| <b>Springmaskar</b> <a href="#">Kihomadot</a> , <a href="#">Springmask</a> , <a href="#">Pinworms</a>                                                                                     | Konstateras och behandlas, men kräver inte frånvaro från skolan.                                                                                                                                                   |
| <b>Huvudlöss</b> <a href="#">Päätäit</a> , <a href="#">Huvudlöss</a> , <a href="#">Head lice</a>                                                                                          | Följande dag efter att behandlingen gjorts.                                                                                                                                                                        |
| <b>Mollusker</b>                                                                                                                                                                          | Kräver inte frånvaro från skolan.                                                                                                                                                                                  |

## Bilaga 1. Effektiviserad hygien i en epidemisituation

### Effektiviserad hygien i en epidemisituation

#### – anvisning för personalen

Epidemier orsakas oftast av luftvägsinfektioner och magsjukdomar. När en epidemi bryter ut kontrollerar man att vanlig hygienpraxis fungerar i praktiken och att hygienen effektiveras på följande sätt:

#### Handhygien

Händerna tvättas med tvål och vatten och torkas noggrant i engångspapper/handduk. Handhygien effektiveras genom att desinficera händerna efter handtvätten.

- alltid vid ankomst till enheten t.ex. efter utomhusvistelse
- alltid efter toalettbesök och efter kontakt med sekret t.ex. efter snytning
- när personalen kommer i kontakt med sekret använder de skyddshandskar för engångsbruk och vid närvård använder de skyddsrock/skyddsförkläde för engångsbruk
- alltid innan man hanterar matprodukter, äter/hjälper någon att äta
- alltid när händerna är synligt smutsiga

#### Hosthygien

Särskilt under en period med luftvägsinfektioner repeteras hosthygien: man hostar i ett papper/en näsduk för engångsbruk eller i ärmen/skjortans krage om näsduk saknas. Därefter tvättas och desinficeras händerna.

#### Rengöring av ytor

Nedan uppräknade kontaktytor och utrymmen rengörs med desinficerande medel såsom peroxygenpreparat (t.ex. Oxivir) eller klor 1000ppm (obs. klor lämpar sig inte för alla ytor):

- dörrhandtag, bord och stolar, ljusbrytare, fjärrkontroller, räcken, handtag och armstöd på hjälpmedel, pappersställets nedre del, kranar osv.  
Rengöring minst två gånger per dag
- rengöring av toaletter och tvätttrum minst två gånger per dag eller alltid efter användning
- daglig rengöring av personalens toaletter och pausutrymmen
- omedelbar borttagning av sekret, se [desinfektion av sekretfläckar](#)

Övriga ytor och utrymmen kan rengöras med allrengöringsmedel.

### Övrig städning

- engångsstäddukar används i mån av möjlighet, även vid rengöring av matbord
- tvätt av städredskap efter användning
- separat städutrustning för varje utrymme, t.ex. klientrum, kök, gemensamma utrymmen
- tömning av ytor, såsom bord, för att underlätta städningen
- rengöring av gemensamma redskap såsom motionsredskap och leksaker dagligen.
  - Leksaker kan tvättas t.ex. i en tvättpåse i tvättmaskin eller diskmaskin. Leksaker som inte kan tvättas kan läggas i förvar för ca 2–3 veckor.
- på avdelningar och boendeserviceenheter dagligt byte av kläder, sängkläder, och tvätt av dessa i minst 60 grader

### Övriga anmärkningar:

- Matutdelning: en av personalen förbereder och delar ut maten med bestick; hen deltar inte i andra uppgifter under matlagningen och -utdelningen
- Personalen kommer inte till jobbet när de är sjuka.
  - på daghem, i livsmedelsarbete eller i patientarbete inom hälso- och sjukvården ska den som insjuknat i magsjuka stanna hemma tills det har gått två dygn sedan symtomen upphört. Detsamma rekommenderas även för personer som är verksamma inom andra branscher, om det är fråga om en epidemi vid enheten (flera insjuknade), och noroviruset har konstaterats orsaka epidemin.
  - vid luftvägsinfektion (såsom säsongsinfluensa, RSV eller COVID-19) följ välfärdsområdets aktuella anvisningar eller anvisningar från hälso- och sjukvårdspersonal.
- Klientens vårdssituationer vid social- och hälsovårdens enheter vidtar utöver de vanliga försiktighetsåtgärderna även sjukdomsspecifika försiktighetsåtgärder (luftvägsinfektioner – försiktighetsåtgärder för droppsmitta / magsjuka – försiktighetsåtgärder för kontaktsmitta)
  - klienter i avdelningsvård och boendeenheter vilka uppvisar symptom vistas inte i allmänna utrymmen
  - social- och hälsovårdsenheterna håller en lista över insjuknade klienter och personal
  - gällande epidemier vid social- och hälsovårdsenheter, kontakta [infektioidentorjunta@luvn.fi](mailto:infektioidentorjunta@luvn.fi) som vid behov ger anvisningar om kohortering och andra nödvändiga åtgärder
- Om enheten behöver informera om en epidemi, kontakta enheten för smittsamma sjukdomar.